

ZIMA KAO KNJIZEVNI MOTIV I NADAHNUCE

miercuri, 16 februarie 2022

Zima je i vrlo est motiv u književnim djelima, bilo da se radi o pjesmama, novelama ili romanima. Jer dani su kratki, a no i duge.

Ima nešto u tim dugim zimskim no ima što tjera naše misli daleko, u daleka mjesta, u sje anja na neka daleka zbivanja. Jer zima, unato hladno i, ima neku aroliju koja nas privla i, ima nešto magi no skriveno u sebi. Vrlo esto se upravo zimi prikazuje film snimljen prema romanu Borisa Pasternaka „Doktor Živago“; najve e i najpoznatije djelo u cjelokupnom književnom opusu ovoga ruskoga pjesnika, proznog pisca, pripovjeda a, esejista i dramskog pisca, jer je upra-vo to djelo bilo povodom dobivanja Nobelove nagrade i koje se nagrade Pasternak morao odre i. Roman je bio izvanredno popularan izvan Rusije a o tome najbolje govori injenica da je u Italiji doživio ak 43 izdanja u relativno kratkom vremenu.

I itanje romana i gledanje filmova ekraniziranih prema romanu, natjerat e itatelja na pomisao da su ruske zime bajka sama po sebi. No i bez gledanja filma, itaju i pomno roman, oni skloni i darom slikanja obdareni mogli bi na slikarsko platno oslikati slike ruske zime izvanredne ljepote. A upravo su te ruske zime bile presudne toliko puta u povijesti, kako Rusije tako i Europe. Na ruskoj se zimi slomila i Napoleonova vojska i njema ka voj-ska u Drugome svjetskome ratu, pa kako se onda ne bi slomile krhke ljudske sudbine poput sudbine Jurja Živaga, glavnog lika romana. Ima ponekad u tim ruskim zimama nadnaravne ljepote neke sasvim druge hladno e, proklete (pomalo nadnaravne) koja kroji ljudske sudbine.

U Doktoru Živagu ta je hladno a utkana u neopisivoj ljepoti ruske zime ponekad nosi sobom prokletstvo, kako za ljudske sudbine i njihove živate ili pak biva pozornicom prokletih zbivanja povijesti. Dalo bi se ovoga is itati da je priroda, pogotova priroda zimi, još jedan lik u romanu, koji je lik toliko vrst i snažan da je poput jednog, od kamena zaglavnih, iako kamena zaglavnog ima samo jednog (iz uskršnjeg psalma) na kojem se gradi i oslanja struktura romana.

Fabula romana „Doktor Živago“ konstruirana je i strukturirana oko sudbine Jurija Živaga, lje nika po zvanju, intelektualca i umjetnika, krš anina u vrtlogu revolucije, kroz iju se pak sudbinu otvaraju mnoga pitanja: pitanje slobode pojedinca, pitanje intelektualca koji je nemo an pred okrutnim zbiva-njima, pitanje otpora i opstanka kroz umjetnost. Priroda, pogotovo zima, svjedokom je skoro svih važnih životnih trenutaka i odluka Jurija Živaga, Lare Antipove i ostalih glavnih likova. Vijavica, prokleta hladna, kao kakav hladan majstor ceremonija prati u romanu svaki bitan doga aj i svakog od glavnih likova na nešto podsje a.

Zima, kao i sve njezine prirodne popratne pojave, snijeg, me eva, vijavice, hladno a, pojavljuju se tijekom cijelog romana. Zima je jedan od vrstih stupova na kojem stoji struktura romana. Ona je jedan od likova, koja živi sa i kroz likove u romanu, prati ih u klju nim životnim trenucima i odlukama. No to nije zima koja donosi zimske radosti, blagdanski blagoslov, ve je to zima i hladno a egzistencije, hladnih, tmurnih zbivanja koji su dotadašnji svijet preokrenului, zima i hladno a koja nose prokletstvo mutnih, nesigurnih vremena, to je hladno a teškog, nesigurnog života, hladno a povijesti, revolucije, sukoba, rata, hladno u rastanaka. Hladno a koji sve uvla i u vrtlog me ave i zimske vijavice, pred kojom je pojedinac nemo an.

A zima je i onda kada u ljudskom životu nastaju problemi, razo aranja, prepreke. Kako se u narodu kaže, kao da se nešto zaledi oko srca. No u-pravo u takvim hladnim vremenima, kao što su i ova kroz koja sada prolazimo, posegnimo za onim toplim, ljudskim, krš anskim u nama. Jer poslije svake zime dolazi prolje e. Do tada, dragi naši itatelji, uživajte u ovoj snježnoj zimi i one kojima je hladno oko srca zagrijte toplom rije i ili dobrim

djelom.

Maria Lacchici